

(فصل اول)

عددهای صحیح و گویا

یادآوری اعداد صحیح: اعداد صحیح از سه دسته تشکیل شده است: (اعداد مثبت و عدد صفر و اعداد منفی)

نکته: اعداد صحیح را با حرف انگلیسی Z نمایش می‌دهند:

جمع و تفریق اعداد صحیح: ابتدا اعداد را مختصر کرده سپس اگر هم علامت باشند دو عدد را جمع و اگر مختلف العلامت باشند دو عدد را کم می‌کنیم و برای جواب علامت عدد بزرگتر را می‌گذاریم.

مثال: حاصل هر عبارت را به دست آورید؟

$$[(-18) + (+12)] - (-7) = -18 + 12 + 7 = 1 \quad 10 - 83 + (+6) - (-(-9)) = 10 - 83 + 6 - 9 = -76$$

ضرب و تقسیم اعداد صحیح: ابتدا علامت‌ها را در هم ضرب کرده سپس اعداد را با توجه به علامت بین آن‌ها ضرب یا تقسیم می‌کنیم.

مثال: حاصل هر عبارت را به دست آورید؟

$$[(-6) \times (+4)] \div (-3) = (-24) \div (-3) = 8 \quad (-8) \times [12 \div (+4)] = (-8) \times (+3) = (-24)$$

۲) توان و جذر

اولویت‌های ریاضی: ۱) داخل مجموعه یا کروشه یا پرانتز

۴) جمع و تفریق

۳) ضرب و تقسیم (از چپ به راست)

مثال: حاصل عبارت زیر با توجه به ترتیب عملیات به دست آورید؟

$$4 - 4 \times 3^2 \div 6 - (9 \div 2^3) = 4 - 4 \times 9 \div 6 - 1 = 4 - 36 \div 6 - 1 = 4 - 6 - 1 = -3$$

نکته: برای جمع اعداد یک سری منظم از رابطه‌های زیر استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{عدد اول} - \text{عدد آخر}}{\text{فاصله اعداد}} + 1 = \frac{\text{عدد اول} + \text{عدد آخر}}{\text{تعداد اعداد}}$$

$$\frac{\text{تعداد اعداد} \times \text{مجموع اعداد}}{2}$$

مثال: حاصل عبارت زیر را به دست آورید؟

$$3 + 6 + 9 + \dots + 204 = 7038 = \frac{204 - 3}{3} + 1 = 67 + 1 = 68 = \frac{204 + 3}{2} \times 68 = 207 \times 34 = 7038$$

نکته: برای جمع اعداد یک سری منظم که یک در میان مثبت و منفی باشند ابتدا دو به دو اعداد جواب می‌دهیم.

مثال: حاصل عبارت زیر را به دست آورید؟

$$1 - 12 + 14 - 16 + \dots + 102 - 104 = 24 \times -2 = -48$$

$$\frac{104 - 10}{2} + 1 = 47 + 1 = 48 \quad 48 \div 2 = 24$$

(فصل اول)

عددهای صحیح و گویا

مسعود زیرکاری

اعداد گویا: هر عددی که به کسر تبدیل شود عدد گویا نام دارد. (صورت و مخرج عدد صحیح و مخرج مخالف صفر باشد)

$$Q = \left\{ \frac{a}{b} \mid a, b \in \mathbb{Z}, b \neq 0 \right\}$$

نکته: اعداد گویا را با حرف انگلیسی **Q** نمایش می‌دهند:

جمع و تفریق اعداد گویا (اعداد کسری): ابتدا اعداد را مختصر کرده سپس مخرج مشترک می‌گیریم. که بهترین مخرج همان ک.م.م مخرج ها می‌باشد.

مثال: حاصل جمع و تفریق‌های زیر را به دست آورید؟

$$\left(+\frac{3}{4}\right) - \left(+\frac{5}{12}\right) = \frac{3}{4} - \frac{5}{12} = \frac{9-5}{12} = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$$

$$-\frac{4}{5} + \frac{1}{12} - \frac{3}{10} = \frac{-48+5-18}{60} = -\frac{61}{60} = -1\frac{1}{60}$$

ضرب اعداد گویا: ابتدا در ضرب اعداد را ساده کرده سپس صورت در صورت و مخرج در مخرج ضرب می‌کنیم.

$$\left(+\frac{1}{5}\right) \times \left(+\frac{2}{7}\right) = \frac{2}{35}$$

$$\frac{1}{4} \times \frac{1}{2} \times \left(-\frac{2}{3}\right) = \frac{1}{4} \times \left(-\frac{1}{3}\right) = -\frac{1}{12}$$

تقسیم اعداد گویا: تقسیم به ضرب تبدیل می‌شود یعنی کسر اولی را در معکوس کسر دوم ضرب کرده و حاصل را به دست می‌آوریم.

$$\left(-\frac{7}{8}\right) \div \left(-\frac{14}{15}\right) = \left(-\frac{1}{2}\right) \times \left(-\frac{15}{14}\right) = \frac{15}{28}$$

مثال: حاصل تقسیم‌های زیر را به دست آورید؟

$$\left(\frac{3}{7}\right) \div \left(-\frac{15}{28}\right) = -\frac{15}{28}$$

مثال: حاصل عبارت زیر را به ساده‌ترین صورت بنویسید؟

$$\left(-\frac{2}{5}\right) \div \left[\left(+\frac{3}{4}\right) + \left(-\frac{7}{10}\right)\right] = \left(-\frac{2}{5}\right) \div \left(\frac{15-14}{20}\right) = \left(-\frac{2}{5}\right) \times \left(+\frac{20}{1}\right) = (-8)$$

نکته: نوشتن عددی گویا بین هر دو عدد گویا به چند روش است که دو روش کاربردی آن:

۱) ابتدا مخرج مشترک گرفته سپس صورت و مخرج را در یک واحد

۱) صورت‌ها با هم و مخرج‌ها با هم جمع می‌کنیم

بیشتر از تعداد خواسته شده ضرب کنیم.

مثال: بین $\frac{3}{4}$ و $\frac{4}{5}$ دو عدد گویا بنویسید؟

$$\frac{3}{4} < \frac{7}{9} < \frac{11}{14} < \frac{4}{5}$$

روش اول

$$\frac{3}{4} \text{ و } \frac{4}{5} \Rightarrow \frac{15}{20} \text{ و } \frac{16}{20} \Rightarrow \frac{45}{60} < \frac{48}{60} \Rightarrow \frac{45}{60} < \frac{46}{60} < \frac{47}{60} < \frac{48}{60}$$

روش دوم

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد